

REMISSVAR

2020-12-17

Dnr: BO 2020-0345

Socialdepartementet

Promemoria Covid-19-lag

(dnr S2020/09214)

Barnombudsmannen har beretts tillfälle att yttra sig över promemorian om en tillfällig lag om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19. Vårt svar utgår ifrån eventuella konsekvenser utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen).

Den föreslagna lagen beskriver insatser som anses behövas för att minska smittspridningen av covid 19 inom ett antal områden och verksamheter där barn och barns rättigheter kan beröras direkt och indirekt. Barn är enligt barnkonventionen rättighetsbärare och har rätt till skydd mot till exempel sjukdomar som covid 19. Barnombudsmannen är överlag positiv till den föreslagna lagen, men har synpunkter på barnrättsliga konsekvenser av den föreslagna lagen.

8 Allmänna förutsättningar för begränsningar

Barnombudsmannen tillstyrker förslaget men vill särskilt lyfta vikten av att barns behov av att delta i olika fritidsverksamheter ska tillmätas stor vikt, och inte endast bör tillmätas stor vikt. Vidare menar vi att det är av yttersta vikt att alla aktörer kontinuerligt genomför barnrättsliga analyser inför beslut och åtgärder med anledning av covid-19. Dessa analyser ska utgå från barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen, och beskriva vilka konsekvenser en åtgärd kan få för barns rättigheter.

9.1 Allmänna sammankomster och offentliga tillställningar

Enligt barnkonventionen har barn rätt till stöd, hjälp och närhet av en vuxen. Det kan därför finnas skäl att utforma riktlinjer som både minskar risken för smittspridning men också tar hänsyn till barns rätt till närhet till viktiga vuxna vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar.

9.2 Platser för fritids- eller kulturverksamhet

Förslaget innebär att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att den som bedriver verksamhet på en plats för fritids- eller kulturverksamhet ska vidta smittskyddsåtgärder.

Enligt barnkonventionens artikel 31 har barn rätt till lek, kultur, vila och fritid. Flera av de verksamheter som nämns i promemorian berör barn och påverkar barns rättigheter. Barnombudsmannen tillstyrker förslaget men vill lyfta vikten av att sådana föreskrifter föregås av prövningar av barnets bästa.

9.4 Kollektivtrafik och inrikes flygtrafik

Av promemorian framgår att kollektivtrafik och inrikes flygtrafik inte bör kunna begränsas i större utsträckning än vad som är nödvändigt och proportionerligt. Barnombudsmannen tillstyrker förslaget men vill i sammanhanget lyfta att många människor är beroende av kollektivtrafik för att kunna ta sig till arbets- och utbildningsplatser. Enligt barnkonventionens artikel 28 har alla barn rätt till utbildning, dessutom föreligger skolplikt. Enligt barnkonventionens artikel 2 ska alla barn ha likvärdiga villkor till alla rättigheter i barnkonventionen. Många barn är beroende av kollektiva färdmedel för att kunna ta sig till skolan eller fritidsaktiviteter. Även om det kan behövas kraftfulla åtgärder för att minska smittspridningen är det viktigt att göra bedömningar av hur eventuella inskränkningar i till exempel kollektivtrafiken påverkar barns möjlighet att ta sig till och från skolan eller fritidsaktiviteter. Om det konstateras att ett beslut inte kan anses vara till barnets bästa, ska man identifiera kompensatoriska insatser för att i stor utsträckning som möjligt tillgodose barns rätt till exempelvis utbildning och fritidsaktiviteter.

Föredragande i ärendet har varit utredare Kenneth Ljung.

Elisabeth Dahlin
barnombudsman